

6. RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY (PRIMÁRNE VZDELÁVANIE)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín v 9. ročníku			Poznámky
		Povinné hodiny	Voliteľné hodiny	Povinné + voliteľné hodiny	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	0	5	
	rozvíjanie komunikačných schopností				
	rozvíjanie grafomotorických zručností				
	ruský jazyk	0	2	2	
Príroda a spoločnosť	vecné učenie				
	vlastiveda				
Človek a príroda	fyzika	1		1	
	chémia	1		1	
	biológia	1		1	
Človek a spoločnosť	dejepis	1		1	
	geografia	1		1	
	občianska výchova	1		1	
Človek a hodnoty	náboženská výchova	1		1	
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	1	5	
	informatická výchova	1		1	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	3,5	0,5	4	
	svet práce	0,5	0,5	1	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1		1	
	hudobná výchova	1		1	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2		2	
Spolu		25	4	29	

Uebné osnovy

Názov predmetu:	SLOVENSKÝ JAZYK
Ročník:	deviaty
časová dotácia:	5 h týždenne/165 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s určitým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niektoré oblasti, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťa a, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry je rozdelený do troch oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- písanie
- významová rovina
- tvarová rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- sloh, komunikácia
- ústny a písomný prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania – čítanie textu, základy čítania s porozumením
- literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, zväčšiť žiakov výchovne čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Kľúčové spôsobilosti žiaka 9. ročníka

- dovedí si a utvrdí zručnosť správne písať „i“ a „y“ po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach a vo vybraných slovách
- precvičí si pravopis podstatných a prídavných mien
- upevní si pravopis slovíčok, najmä v minulom čase a v rozkazovacom spôsobe
- osvojí si ústne a písomné vykanie
- učí sa vypísať a úradne tlačiť
- cvičí sa v kompozícii a štylizácii
- osvojí si ústne i písomné formy slovenského styku

Uebné zdroje

Belanský: Slovenský jazyk pre 9. ročník ŠZŠ, Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, s. r. o.

Belanský: Pracovný zošit zo slovenského jazyka pre 9. ročník ŠZŠ, Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, s. r. o.

Pavlis, Barancová: Ľánka pre 9. ročník ŠZŠ, Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, s. r. o.

Obsah vzdelávania

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis

Predložky

Písanie predložiek

Predložky a pádové otázky

Podstatné mená

Určovanie podstatných mien

Pravopis životných podstatných mien mužského rodu

Pravopis neživotných podstatných mien mužského rodu

Pravopis podstatných mien ženského rodu

Pravopis podstatných mien stredného rodu

Prídavné mená

Stupňovanie prídavných mien

Pravopis vlastnostných prídavných mien

Prívlastkové prídavné mená

Zámená

Používanie osobných zámen

Písanie osobných zámen, tykanie, vykanie

Slovesá

Slovesá v prítomnom, minulom a budúcom ase

Íslovky

Základné íslovky a radové íslovky

Skladba

Jednoduchá veta a zložená veta

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Štylizácia a kompozícia:

Zostavenie jednoduchej osnovy jazykového prejavu

Výcvik v súvislých jazykových prejavoch:

Rozprávanie

Ústne alebo písomné rozprávanie podľa vopred pripravenej osnovy, podľa prečítaného textu, podľa série obrázkov.

Opis

Opis /ústne i písomne/ osoby, predmetu, pracovného postupu

Formy spoločenského styku

Oslovenie, pozdrav, požiadanie, pohlásenie, ospravedlnenie sa, privítanie návštevy a rozlúčenie sa, požiadanie o informáciu, podanie informácie, telefonický rozhovor, pozdrav, blahoželanie, prejavenie sústrastí, list

Praktické písomnosti

Podací lístok, poštová poukážka, poštová sprievodka na balík, žiadanka, dotazník, prihláška na pobyt, životopis, oznámenie, pozvánka, objednávka a iné.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Výcvik čítania a ústneho vyjadrovania. Upevnenie čitateľských zručností na primerane národných a umeleckých textoch, orientácia v prečítanom texte a reprodukovanie jeho obsahu.

Literárna výchova

Vzbudzovanie záujmu o mimoškolské čítanie kníh, časopisov, novín, o sledovanie vhodných programov rozhlasu a televízie, podpora miestnych možností aj o návštevy divadelných a filmových predstavení. Vyjadrovanie vlastných citových zážitkov zrozumiteľným spôsobom.

Odporúčaná literatúra:

Poézia: napr. výber z poézie M. Rúfusa, V. Reisela, J. Navrátila, J. Bottu, S. Chalúpku, J. Kostru, A. Plávku, J. Smreka a iných

Povedky a romány zo života detí: napr. E. Kästner: Lujza a Lotka, M. Janová: Prvá láska, J. Tužinský: Straka nekradne, Max von der Grün: Krokodíly z predmestia, N. Tánska: S dievčaťmi sa nehráme, B. Němcová: Babička, H. Zelinová: Jakubko, A. Reiner: Dedko, babka a ja

Dobrodružné poviedky a romány: napr. R. Mórica: Rozprávky z lesa, Volanie divočiny, D. Defoe: Robinson Crusoe, E. Kästner: Emil a detektívi, Dan Clark: Slepičie polievky pre dušu

Báje, balady, povesti a historická próza: napr. od autorov S. Chalúpku, J. Bottu, J. Poliak, M. J. Husku, M. Šurínovej, M. Ferku, R. Mórica, J. Štiavnického

Národná literatúra: napr. od autorov M. Labudu, M. Šurinovej, L. Švihrana, J. Glatu, E. Majzlanovej, B. Škárku, I. Čajdu, A. Lanngleya, S. Parkera a iných

Divadlo, rozhlas, film a televízia v živote človeka: oboznámenie žiakov s dramatickými dielami slovenských a zahraničných autorov.

Hodnotenie predmetu

Citlivo pristupova k hodnoteniu. Nepochybná so spolužiakmi, posudzova úroveň vedomostí s uplynulým obdobím. Pochvala, oceňuje aj snahu, povzbudí. V 9. ročníku bude žiak postupova podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia

Všeobecné zásady pri hodnotení:

- dôraz klás na motivačnú zložku hodnotenia, hodnotí to, čo žiak zvládol,
- vychádza z toho, v čom je úspešný a oceňuje prejavujúcu snahu,
- preferova ústne overovanie vedomostí,
- pozitívne oceňuje aj malé úspechy a pokroky, vyhýba sa však nadmerne tolerantnému prístupu,
- uprednostní popri známke aj širšie slovné hodnotenie,
- dbá, aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie integrovaného žiaka.

Učebné osnovy

Názov predmetu:	MATEMATIKA
Ročník:	deviaty
časová dotácia:	5 h týždenne/165 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

1. Charakteristika predmetu Matematika pre 9. ročník, pre žiakov s nižším stupňom mentálneho postihnutia – variant A.

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností dokázal v živote prirodzene aplikovať.

2. Cieľ:

Všeobecné ciele:

- Utvrdiť uivo z predchádzajúcich ročníkov,
- pracovať s rysovacími pomôckami a mať ich v náležitom stave.

Hlavné ciele:

- vedie písomne násobi prirodzené čísla číslami 1 až 99,
- vedie písomne deliť prirodzené čísla číslami 2 až 9 aj so zvyškom,
- vedie deliť prirodzené čísla dvojčiferným deliteľom aj s pomocou kalkulačky,
- vedie čítať, písať a porovnávať zlomky a desatinné zlomky,
- vedie čítať, písať a porovnávať desatinné čísla,
- vykoná početné výkony s desatinnými číslami,
- pozná pojem percento, čítanie a písanie percent,
- vedie vypočítať percentovú časť,
- vedie vypočítať základ, celok, 100 %,
- vedie vypočítať počet percent,
- rozumie pojmu úrok, úroková miera a doba splatnosti,
- vedie narábať s peniazmi a ich využitím v bankovej sústave,
- utvrdiť uivo z 9. ročníka,
- prehľadne poznať z matematiky so zameraním na prax a profesionálnu prípravu,
- zopakovať uivo geometrie z 8. ročníka,
- pozná uhly,
- rozlišovať rovinné útvary všeobecne,
- vedie vypočítať obvody a obsahy rovinných útvarov,
- pozná telesá, ich sieť a povrch,
- jednotky objemu,
- objem telies
- využitie učiva 9. ročníka geometrie v praxi.

alšie ciele:

- Využiť vedomosti z aritmetiky a z geometrie v praxi.

3. Proces vyučovania predmetu matematika sa bude realizovať na hodinách matematiky, 5 hodín týždenne.

4. Obsah vzdelávania je rozdelený na tematické okruhy:

- utvrdenie učiva zo 8. ročníka,
- písomné násobenie prirodzených čísel číslami 1 až 99,
- písomné delenie prirodzených čísel číslami 2 až 9,
- písomné delenie viacciferných čísel dvojcifernými deliteľmi aj pomocou kalkulačky,
- zlomky,
- desatinné čísla,
- porovnávanie výkony s desatinnými číslami,
- percento,
- výpočet percentovej časti,
- výpočet celku, základu, 100 %,
- výpočet počtu percent,
- úrok, úroková miera, doba splatnosti,
- peniaze a banková sústava,
- záverečné utvrdzovanie učiva,
- prehľadnie poznatkov z matematiky so zameraním na prax a profesionálnu prípravu,
- opakovanie učiva geometrie z 8. ročníka,
- uhol, druhy uhlov, meranie veľkosti uhla,
- rovinné útvary všeobecne,
- obvody a obsahy rovinných útvarov,
- geometrické telesá všeobecne,
- siete a povrchy telies,
- objem telies všeobecne,
- jednotky objemu,
- výpočet objemu telies a využitie výpočtov v praxi.

5. časová dotácia:

Tematický celok	Počet hodín
Utvrdenie učiva zo 8. ročníka	11
Písomné násobenie prirodzených čísel číslami 1 až 99	

Písomné delenie prirodzených čísel číslami 2 až 9	9
Písomné delenie prirodzených čísel dvojcifernými deliteľmi aj pomocou kalkulačky	13
Zlomky	2
Desatinné čísla	32
Zhrnutie učiva	4
Percento, promile	20
Istina, úrok, úroková miera, doba splatnosti	4
Osobný - bežný účet	4
Záverečné utvrdzovanie učiva	28
Prehľadné poznatkov z matematiky so zameraním na prax a profesionálnu výchovu	16
Utvrdenie učiva geometrie z 8. ročníka	15
Geometrické telesá	8
Objemy telies	8
Utvrdzovanie učiva geometrie 9. ročníka	3

6. Hodnotenie predmetu

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 32/2011 na hodnotenie žiakov s ohľadom na mentálne postihnutia ISCED - 1 (MŠVVŠ SR, č. 2011-5237/11861:2-914).

Učebné osnovy

Názov predmetu:	BIOLÓGIA
Ročník:	deviaty
Asová dotácia:	1 h týždenne/33 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu:

Učivo biológie nadväzuje na poznatky, ktoré si žiaci osvojili vo vlastivede. Žiaci získavajú základné poznatky o živej a neživej prírode a prírodných procesoch vo vzájomných súvislostiach. Oboznamujú sa so základnou stavbou tela a spôsobom života živočíchov, rastlín a iných organizmov, s ochranou a tvorbou životného prostredia.

Učiaci sa chápa prírodu ako zdroj trvale udržateľného života na Zemi. Učiaci sa o škodlivosti fajenia, alkoholu, toxikománie a dôsledkoch na ľudský organizmus. Vyučovanie biológie je nevyhnutné realizovať najmä v prirodzenom prostredí, v konkrétnych podmienkach prírodného prostredia v danom regióne prostredníctvom vychádzok, exkurzií a názorného materiálu v súčinnosti s praktickou skúsenosťou a mentálne postihnutých žiakov.

Konkrétne druhy rastlín a živočíchov a ich pôsobenie si môže vyučujúci určiť podľa regiónu, v ktorom sa škola nachádza.

Ciele vzdelávania:

- získa základné poznatky o stavbe Zeme, vývoji života na Zemi a vývoji ľloveka
- pozna najdôležitejšie minerály a horniny Slovenska a ich využitie
- pozna spôsoby ťažby minerálov a hornín
- pozna typy pôdy a spôsoby ochrany pôdy
- pozna chránené krajinné oblasti, národné parky, prírodné rezervácie na Slovensku a vo svojom regióne
- vedie, aké činnosti ľloveka poškodzujú životné prostredie
- pochopí dôsledky znečisťovania životného prostredia a možnosti jeho ochrany

Prierezové témy predmetu Biológia sú zamerané na:

- multikultúrnu výchovu
- mediálnu výchovu
- osobný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- ochranu života a zdravia
- tvorbu projektov a prezentáciu zručností
- regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Metódy a formy práce (zvolené pedagogické postupy, spôsob zadávania a plnenia úloh):

- tolerovať pracovné, psychomotorické tempo,

- tolerovať tempo písania, čítania,
- spoločné precvičovanie vedomostí,
- predžiený výklad,
- multisenzoriálny prístup – používa pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva o najviac zmyslov,
- dbá na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva,
- zaraďova v prípade potreby krátke odpočinok, relaxáciu,
- samostatné precvičovanie a overovanie vedomostí,
- viesk väšej samostatnosti pri vypracovávaní úloh,
- zadanie rozdelí na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok,
- pri samostatnej práci pracovať podľa jeho schopností a osobného tempa,
- volí skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede,
- tolerovať zníženú kvalitu grafického prejavu, hodnotí s toleranciou, oceniť snahu,
- využíva prácu vo dvojici s lepším žiakom, ktorý je schopný ju usmerniť,
- častejšie kontrolovať zošit,
- zadáva primerane skrátené domáce úlohy,
- spolupracovať s rodičmi pri domácej príprave
- pozitívne motivovať.

Učebné zdroje

Rašlová: Prírodopis pre 9. ročník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Rašlová: Pracovný zošit z prírodopisu pre 9. ročník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Obsah vzdelávania:

Vychádza aj zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s nižším stupňom mentálneho postihnutia Variant A, ale aj zo Školského vzdelávacieho programu ZŠ Puga evova 1381/7, Humenné

Vzájomná závislosť živej a neživej prírody.

Vznik a vývoj Zeme, stavba Zeme. Dejiny zemskej kôry.

Základné stavebné jednotky zemskej kôry. Minerály a horniny, ich vznik.

Geologické procesy. Vnútorne a vonkajšie geologické procesy. Premena a premenené horniny. Zložba minerálov a hornín.

Pôda. Vznik pôdy, zloženie pôdy. Druhy a význam pôdy.

Životné prostredie človeka. Znečistenie životného prostredia. Ochrana prírody, chránené územia. Ochrana rastlín a živočíchov.

Hodnotenie predmetu:

Citlivo pristupovať k hodnoteniu. Neporovnávať so spolužiakmi, posudzovať úroveň vedomostí s uplynulým obdobím. Pochvala, oceniť aj snahu, povzbudiť. V 9. ročníku bude žiak postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s nižším

stup om mentálneho postihnutia – variant A a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov s ťahkým stup om mentálneho postihnutia.

Všeobecné zásady pri hodnotení:

- dôraz klás na motiva nú zložku hodnotenia, hodnoti to, o žiak zvládol,
- vychádza z toho, v om je úspešný a oceni prejavenu snahu,
- preferova ústne overovanie vedomostí,
- pozitívne oce ova aj malé úspechy a pokroky, vyhnú sa však nadmerne tolerantnému prístupu,
- uprednostni popri známke aj širšie slovné hodnotenie,
- dba , aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie integrovaného žiaka.

Uebné osnovy

Názov predmetu:	CHÉMIA
Ročník:	deviaty
Asová dotácia:	1 h týždenne/33 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu:

Cie vzdelávania:

- spoznáva vybraný okruh anorganických a organických látok, ich význam a využitie v každodennom živote
- oboznámi sa so zložením a vlastnosťami niektorých chemických látok
- chápa horenie ako chemickú reakciu
- vedie uviesť na praktických príkladoch spôsoby oddeľovania zložiek zmesí
- vedie dodržiavať zásady bezpečnej práce s kyselinami a hydroxidmi
- uvedomová si nebezpečenstvo výbuchu pri unikaní plynných palív v uzavretom priestore
- oboznámi sa so základnými zdravotnými a environmentálnymi dôsledkami pôsobenia chémie v živote ľuďa

Prierezové témy predmetu Chémia sú zamerané na:

- multikultúrnu výchovu
- mediálnu výchovu
- osobný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- ochranu života a zdravia
- tvorbu projektov a prezentácie zručností
- regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Metódy a formy práce (zvolené pedagogické postupy, spôsob zadávania a plnenia úloh):

- tolerovať pracovné, psychomotorické tempo,
- tolerovať tempo písania, čítania,
- spoločné precvičovanie vedomostí,
- predčítaný výklad,
- multisenzoriálny prístup – používať pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov,
- dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva,
- zaraďovať v prípade potreby krátke odpočinok, relaxáciu,
- samostatné precvičovanie a overovanie vedomostí,
- viesť k väčšej samostatnosti pri vypracovávaní úloh,
- zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok,
- pri samostatnej práci pracovať podľa jeho schopností a osobného tempa,
- voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede,

- tolerova zníženú kvalitu grafického prejavu, hodnoti s toleranciou, oceni snahu,
- využíva prácu vo dvojici s lepším žiakom, ktorý je schopný ju usmerni ,
- astejšie kontrolova zošit,
- zadáva primerane skrátene domáce úlohy,
- spolupracova s rodi mi pri domácej príprave
- pozitívne motivova .

U ebné zdroje

E. Adamkovi , L. Glatzová: Chémia pre 9. ro ník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Pracovný zošit z chémie pre 9. ro ník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Obsah vzdelávania:

Vychádza aj zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ahkým stup om mentálneho postihnutia Variant A, ale aj zo Školského vzdelávacieho programu ZŠ Puga evova 1381/7, Humenné

Úvod do chémie

Chemické laboratórium. Vlastnosti látok. Skupenstvá látok. Zloženie a štruktúra látok. Zmesi.

Odde ovanie zložiek zmesí.

Chemické prvky

Kovy (železo, hliník, me , zinok, zlato, striebro). Korózia kovov. Nekovy (kyslík, dusík, vodík, uhlík, síra).

Voda a vzduch

Chemické zloženie vody, úprava povrchovej vody, istenie odpadovej vody. Chemické zloženie vzduchu, zne is ovanie vzduchu. Ochrana istoty vody a vzduchu.

Anorganické zlú eniny

Oxidy – vznik, význam a použite. Kyseliny – vlastnosti, použitie. Hydroxidy – vlastnosti, použitie. Soli – vznik solí, použitie. Soli ako priemyselné hnojivá. Stavebné spojivá. Keramický a sklársky priemysel.

Organické zlú eniny

Organické látky. Hlavné skupiny organických zlú enín. Uh ovodíky (zemný plyn, metán, propán, bután). Deriváty uh ovodíkov (alkoholy, organické kyseliny). Ropa – vlastnosti, ažba, spracovanie. Plasty. Bezpe nos pri práci s ropnými produktmi. Prírodné látky (cukry, tuky, bielkoviny).

Hodnotenie predmetu:

Citlivo pristupova k hodnoteniu. Neporovnáva so spolužiakmi, posudzova úrove vedomostí s uplynulým obdobím. Pochvala, oceni aj snahu, povzbudi . V 9. ro níku bude žiak postupova pod a Vzdelávacieho programu pre žiakov s ahkým

stup om mentálneho postihnutia – variant A a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov s ťahkým stup om mentálneho postihnutia.

Všeobecné zásady pri hodnotení:

- dôraz klás na motiva nú zložku hodnotenia, hodnoti to, o žiak zvládol,
- vychádza z toho, v om je úspešný a oceni prejavenu snahu,
- preferova ústne overovanie vedomostí,
- pozitívne oce ova aj malé úspechy a pokroky, vyhnú sa však nadmerne tolerantnému prístupu,
- uprednostni popri známke aj širšie slovné hodnotenie,
- dba , aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie integrovaného žiaka.

Učebné osnovy

Názov predmetu:	FYZIKA
Ročník:	deviaty
Asová dotácia:	1 h týždenne/33 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu

Učivo fyziky je zamerané na objasnenie základných pojmov a javov z odboru fyziky. Štruktúru obsahu fyziky tvoria tematické celky, v ktorých si žiaci osvojujú sústavu vybraných faktov, javov a pojmov. Učiva sa fyzikálne javy pozorovať, opísať, odmerať hodnoty fyzikálnych veličín a meranie vyhodnotiť. Osvojujú si zavedenú terminológiu a symboliku, základné vzťahy medzi fyzikou, matematikou a ostatnými prírodnými vedami.

Žiaci si osvojujú dôležité hodnoty, postoje a návyky, správanie sa k prírode a k sebe. Pri využívaní fyziky je potrebné opierať sa o zmyslové vnímanie predmetov a javov ako o základ pre utváranie predstáv a pojmov u mentálne postihnutých žiakov. Názornosť je najdôležitejšia zásada pri využívaní fyziky. Nové učivo učiteľ vysvetľuje najmä demonštracnou metódou, pri ktorej sa žiaci učiva slovné opísať pozorovaný jav.

Žiaci merajú, vážia, pripravujú podmienky pre pokusy a vykonávajú také inštitúcie, ktoré využívajú v praktickom živote. Všetky inštitúcie robia žiaci v malých skupinách alebo vo dvojiciach. Učiva sa spolupracovať, dorozumievať sa pri práci a spoločne niesť zodpovednosť za jej výsledok.

Ciele predmetu

- ✓ vedie experimentálne overiť magnetické vlastnosti magnetov,
- ✓ vedie experimentom dokázať jav elektrizovania telies,
- ✓ vedie zostaviť elektrický obvod so žiarovkou,
- ✓ vedie triediť vybrané pevné telesá na elektrické vodiče a izolanty,
- ✓ vedie bezpečnostné pravidlá pri práci s elektrickými spotrebičmi,
- ✓ vedie odmerať veľkosť prúdu a napätia v elektrickom obvode,
- ✓ vedie opísať premenu energie na vybraných prírodných javoch,
- ✓ vedie vymenovať dnes využívané prírodné zdroje energie a opísať spôsob ich využitia.

Konkrétne ciele predmetu

- utvorí predstavu o magnetickom poli,
- experimentálne overí magnetické vlastnosti magnetov,
- určí póly,
- vedie pracovať s kompasom,
- oboznámi sa so vzájomným silovým pôsobením,
- experimentálne dokázať jav elektrizovania telies,
- vytvorí predstavu o elektrickom náboji,
- vedie zostaviť elektrický obvod so žiarovkou,
- pochopí princíp fungovania žiarovky,
- pochopí, že vyššie napätie ako predpísané môže zničiť zariadenie,
- vedie triediť vybrané pevné telesá na elektrické vodiče a izolanty,

- pochopi výhody sériového zapojenia žiaroviek,
- pochopi výhody paralelného zapojenia žiaroviek,
- vedie používa ampérmeter a voltmeter, zapisova si namerané hodnoty,
- vedie vysvetli princíp a použitie elektromagnetu,
- vedie vysvetli princíp inosti elektrického zvon eka a jeho použitie,
- pochopi princíp fungovania elektrických spotrebi ov v domácnosti,
- vedie bezpečnostné pravidla pri práci s elektrickými spotrebi mi,
- vedie opísa premenu energie na vybraných prírodných javoch,
- vedie popísa premeny energie na vybraných prírodných javoch,
- pochopi vznik fosílnych palív,
- pochopi , že lovek má prijíma primerané množstvo potravy,
- zdôvodni nutnosť šetrenie energie,
- pochopi , že celková hodnota energie je stála, len dochádza k jej premenám.

Prierezové témy predmetu Fyzika sú zamerané na

- multikultúrnu výchovu
- mediálnu výchovu
- osobný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- ochranu života a zdravia
- tvorbu projektov a prezentácie zručností
- regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Metódy a formy

- tolerovať pracovné, psychomotorické tempo,
- tolerovať tempo písania, čítania
- spoločné precvičovanie vedomostí,
- predženy výklad,
- multisenzoriálny prístup – používať pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov,
- dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva,
- zaraďovať v prípade potreby krátke odpúštanie, relaxáciu,
- samostatné precvičovanie a overovanie vedomostí,
- viesť k väčšej samostatnosti pri vypracovávaní úloh,
- zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok,
- pri samostatnej práci pracovať podľa jeho schopností a osobného tempa,
- voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede,
- tolerovať zníženú kvalitu grafického prejavu, hodnotiť s toleranciou, oceňovať snahu,
- využívať prácu vo dvojici s lepším žiakom, ktorý je schopný ju usmerniť,
- častejšie kontrolovať zošit,
- zadáva primerane skrátené domáce úlohy,
- spolupracovať s rodičmi pri domácej príprave
- pozitívne motivovať.

Učebné zdroje

Lapitková, Brestenská: Fyzika pre 9. ročník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Obsah vzdelávania

Opakovanie učiva 8. ročníka

Magnetické a elektrické javy. Elektrická energia.

o nazývame magnetom

Vlastnosti magnetu

Magnetické póly Zeme

Niektoré látky sa elektrizujú

Prečo sa niektoré látky elektrizujú

Ako vzniká pri búrke blesk

Elektrický obvod a jeho časti

Žiarovka

o dáva žiarovke energiu

Elektrické vodiče a izolanty.

Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách

Sériové zapojenie žiaroviek.

Paralelné zapojenie žiaroviek

Zapojenie žiaroviek v lustru

Meranie elektrického prúdu a napätia

Elektromagnet

Elektrický zvonček

Elektrické spotrebiče v domácnosti

Pravidlá bezpečnosti pri zaobchádzaní s elektrickými zariadeniami

Energia elektrického prúdu a jej premeny

Energia v prírode a v technike

Slnko ako zdroj energie. Jednotka energie

Vznik uhlia, ropy a zemného plynu

Potrava ako zdroj energie

Energia, ktorú nevieme využiť a ovládnuť

Tradičné zdroje energie

Netradičné zdroje energie

Spotreba a šetrenie energie

Zákon zachovania energie

Zhotovenie modelu slnečného kolektora

Hodnotenie predmetu

Citlivo pristupovať k hodnoteniu. Neporovnávať so spolužiakmi, posudzovať úroveň vedomostí s uplynulým obdobím. Pochvala, oceniť aj snahu, povzbudiť. V 9. ročníku bude žiak postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s nižším stupňom mentálneho postihnutia – variant A a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov s nižším stupňom mentálneho postihnutia

Všeobecné zásady pri hodnotení:

- dôraz klásť na motivačnú zložku hodnotenia, hodnotiť to, čo žiak zvládol,
- vychádzať z toho, v čom je úspešný a oceniť prejavujúcu snahu,
- preferovať ústne overovanie vedomostí,
- pozitívne oceňovať aj malé úspechy a pokroky, vyhnúť sa však nadmerne tolerantnému prístupu,
- uprednostniť popri známke aj širšie slovné hodnotenie,

- dba , aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie integrovaného žiaka.

Uebné osnovy

Názov predmetu:	GEOGRAFIA
Ročník:	deviaty
Asová dotácia:	1 h týždenne/33 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu

V predmete geografia žiaci získavajú základné poznatky o svojej vlasti a o svete. Uivo nadväzuje na poznatky, ktoré si žiaci osvojili vo vlastivede. Žiaci postupujú od miestnej krajiny k poznaniu SR, jej postavenia v Európe, k základným informáciám o Európe a o svete. Súasou vyuovania zemepisu je práca s rôznymi druhmi máp.

Práca s mapou nie je len prostriedkom, ale aj cieom vyuovania, aby žiaci boli schopní orientovať sa pod a mapy aj v praktickom živote.

V rámci geografického uiva si žiaci osvojujú základy ochrany a tvorby životného prostredia. Žiaci si osvojujú základné vedomosti o svojej vlasti, regióne, v ktorom žijú, kultúre a národnej identite v európskom priestore. Uia sa chápa odlišnosti medzi jednotlivými kultúrami, váži si tradície národov, snažia sa o spolužitie so všetkými národmi a národnosami. Osvojujú si poznatky o vzťahoch medzi zložkami prírodného prostredia a ľudskou spoločnosťou, zručnosti pri práci s mapou, uia sa využíva doplňujúce zdroje informácií.

Ciele predmetu a kúové spôsobilosti žiaka 9. ročníka

- utvrdí základné poznatky o vzniku a vývoji Zeme
- utvrdí základné poznatky o jednotlivých svetadieloch
- utvrdí základné informácie o Európe
- pozna základné informácie o jednotlivých krajoch Slovenska a krajských mestách
- vedie spoločne pracovať s fyzikálnou a politickou mapou

Prierezové témy predmetu Geografia sú zamerané na

- multikultúrnu výchovu
- mediálnu výchovu
- osobný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- ochranu života a zdravia
- tvorbu projektov a prezentáciu zručností
- regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Metódy a formy

- tolerovať pracovné, psychomotorické tempo,
- tolerovať tempo písania, čítania
- spoločné precvičovanie vedomostí,
- predženy výklad,

- multisenzoriálny prístup – používa pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov,
- dbá na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva,
- zaraďova v prípade potreby krátke odpúštinok, relaxáciu,
- samostatné precvičovanie a overovanie vedomostí,
- viesť k väčšej samostatnosti pri vypracovávaní úloh,
- zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok,
- pri samostatnej práci pracovať podľa jeho schopností a osobného tempa,
- volí skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede,
- tolerovať zníženú kvalitu grafického prejavu, hodnotí s toleranciou, oceniť snahu,
- využíva prácu vo dvojici s lepším žiakom, ktorý je schopný ju usmerniť,
- častejšie kontrolovať zošit,
- zadáva primerane skrátené domáce úlohy,
- spolupracovať s rodičmi pri domácej príprave
- pozitívne motivovať.

Učebné zdroje

K. Mojtoová-Bernátová, M. Nogová: Zemepis pre 9. ročník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Mojtoová: Pracovný zošit zo zemepisu pre 9. ročník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Obsah vzdelávania

Vznik a vývoj Zeme

Svetadiely

Afrika, Ázia, Amerika, Austrália, Antarktída, Európa

Slovenská republika

Poloha, rozloha, povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, chránené územia, obyvateľstvo, poľnohospodárstvo, nerastné bohatstvo, priemysel, doprava
Bratislava – hlavné mesto Slovenska

Bratislavský kraj

Trnavský kraj

Nitriansky kraj

Trenčiansky kraj

Žilinský kraj

Banskobystrický kraj

Košický kraj

Prešovský kraj

Región, v ktorom žijem

Hodnotenie predmetu

Citlivo pristupovať k hodnoteniu. Neporovnávať so spolužiakmi, posudzovať úroveň vedomostí s uplynulým obdobím. Pochvala, oceniť aj snahu, povzbudiť. V 9. ročníku bude žiak postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s ťažkým

stup om mentálneho postihnutia – variant A a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov s ťahkým stup om mentálneho postihnutia

Všeobecné zásady pri hodnotení:

- dôraz klás na motiva nú zložku hodnotenia, hodnoti to, o žiak zvládol,
- vychádza z toho, v om je úspešný a oceni prejavenu snahu,
- preferova ústne overovanie vedomostí,
- pozitívne oce ova aj malé úspechy a pokroky, vyhnú sa však nadmerne tolerantnému prístupu,
- uprednostni popri známke aj širšie slovné hodnotenie,
- dba , aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie integrovaného žiaka.

Uebné osnovy

Názov predmetu:	DEJEPIS
Ročník:	deviaty
Asová dotácia:	1 h týždenne/33 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu

Cieľom predmetu dejepis je vytvárať a formovať historické vedomie žiakov, na základe ktorého by boli schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú, situáciu Slovenskej republiky ako aj jej postavenie v Európe a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania národov. Vytvorí elementárne predstavy z histórie na základe obrazového vnímania, celkového poznávania najdôležitejších období našich národných dejín so zameraním na pokrok, na najzákladnejšiu orientáciu vo vývoji spoločnosti, v slovenských dejinách, vo významných historických udalostiach, v osobnostiach, v kultúre.

Dávame prednosť obraznej prezentácii dejín s využitím kultúrno-historických pamiatok regiónu, zaujímavému rozprávaniu o udalostiach, osobnostiach, kultúrno-historických pamiatkach, efektívnemu využitiu umelecky spracovaných historických udalostí a osobností, poznávacej a emocionálnej zapojovanosti žiakov pred pamätovými osvojovaním historických faktov.

Ciele predmetu

- za pomoci učiteľa a odhadovať pozitívne a negatívne príklady v histórii
- vedieť porovnať súčasnosť so situáciou v minulosti
- učia sa žiaci pochopiť, aké hodnoty nám zanechali minulé generácie
- vedieť sa spoločne orientovať na svojej priamke
- vedieť samostatne pracovať s pracovným zošitom

Konkrétne ciele predmetu v 9. ročníku

- ✓ oboznámiť sa s predmetom, obsahom a cieľmi predmetu, upevniť získané vedomosti,
- ✓ poznať Darwinovu evolučnú teóriu,
- ✓ poznať a pomenovať oblasti vzniku prvých miest a štátov,
- ✓ oboznámiť sa s najvýznamnejšími mestskými štátmi a so súperením Sparty a Atén, s kultúrou starovekého Grécka,
- ✓ oboznámiť sa s prvými obyvateľmi na našom území, poznať oppidá a biateky,
- ✓ poznať proces sťahovania národov, opísať Samovu ríšu,
- ✓ poznať vznik, vývoj a zánik Veľkomoravskej ríše,
- ✓ oboznámiť sa s kultúrou a umením Veľkej Moravy,
- ✓ oboznámiť sa s dejinami Uhorska v 13. st., bojom šľachty a kráľov o moc, vpádom Tatárov a panovníkmi v tomto období,
- ✓ oboznámiť sa s Uhorskom v 14. storočí,
- ✓ poznať príčiny, priebeh a dôsledky husitského hnutia,
- ✓ pochopiť význam a prínos Mateja Korvína,
- ✓ oboznámiť sa s kultúrou v období stredoveku, románskym a gotickým slohom,
- ✓ poznať znaky, charakter a prínos tohto obdobia,
- ✓ oboznámiť sa so životom ľudí v rase tureckej nadvlády,
- ✓ poznať spory medzi katolíkmi a nekatolíkmi a ich dôsledky,

- ✓ oboznámi sa s reformami Márie Terézie a Jozefa II,
- ✓ pozna význam a inos bernolákovcov a štúrovcov,
- ✓ oboznámi sa s udalosťami v roku 1848,
- ✓ pozna život Slovákov v Rakúsko-Uhorsku,
- ✓ pozna snahu českých a Slovákov o vytvorenie spoločného štátu,
- ✓ pochopi príčiny, prejavy a dôsledky fašizmu pre civilné obyvateľstvo,
- ✓ oboznámi sa so situáciou a životom obyvateľov po 2. sv. vojny,
- ✓ pozna a pochopi použitie nukleárných zbraní v 2. svetovej vojne, ich ničivé dôsledky na krajinu a obyvateľov,
- ✓ pozna a pochopi povojnové roky v Československu, obnovu mierového života, životné podmienky obyvateľov.

Prierezové témy predmetu Dejepis sú zamerané na

- multikultúrnu výchovu
- osobný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- tvorbu projektov a prezentácie – 2. svetová vojna

Metódy a formy

- tolerovať pracovné, psychomotorické tempo,
- tolerovať tempo písania, čítania
- spoločné precvičovanie vedomostí,
- predčítaný výklad,
- multisenzoriálny prístup – používa pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva o najviac zmyslov,
- dbá na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva,
- zaraďovať v prípade potreby krátky odpočinok, relaxáciu,
- samostatné precvičovanie a overovanie vedomostí,
- viesť k väčšej samostatnosti pri vypracovávaní úloh,
- zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok,
- pri samostatnej práci pracovať podľa jeho schopností a osobného tempa,
- voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede,
- tolerovať zníženú kvalitu grafického prejavu, hodnotiť s toleranciou, oceňovať snahu,
- využívať prácu vo dvojici s lepším žiakom, ktorý je schopný ju usmerniť,
- častejšie kontrolovať zošit,
- zadáva primerane skrátené domáce úlohy,
- spolupracovať s rodičmi pri domácej príprave,
- pozitívne motivovať.

Učebné zdroje

Mojtová: Dejepis pre 9. ročník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Mojtová: Pracovný zošit z dejepisu pre ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Obsah vzdelávania

Pravek

/3 h./

Vznik a vývoj loveka

Starovek /4 h./

Riešenie civilizácie
Staroveké Grécko
Staroveký Rím

Na úsvite našich dejín /1 h./

Najstaršie národy na území Slovenska

Kresanský letopočet /10 h./

Príchod Slovanov
Veľká Morava, kultúra Veľkej Moravy
Slovensko súčasťou uhorského štátu
Vpád Tatárov
Matúš Šák Trenčiansky
Husitské hnutie
Matej Korvín
Kultúra v stredoveku

Turecké nebezpečenstvo /5 h./

Obdobie humanizmu a renesancie
Bitka pri Moháči
Turecké nájazdy do Uhorska
17. storočie – katolíci a nekatolíci
18. storočie – storočie rozumu

Slovenské národné obrodenie /3 h./

Revolučný rok 1848
Postavenie Slovákov v Rakúsko-Uhorsku

Novovek /7 h./

Prvá svetová vojna
Vznik Československa
Vznik fašizmu
Druhá svetová vojna
Slovensko v období druhej svetovej vojny
Koniec druhej svetovej vojny
Povojnové obdobie a súčasný stav

Hodnotenie predmetu

Citlivo pristupovať k hodnoteniu. Neporovnávať so spolužiakmi, posudzovať úroveň vedomostí s uplynulým obdobím. Pochvala, oceniť aj snahu, povzbudiť. V 9. ročníku bude žiak postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s nižším stupňom mentálneho postihnutia – variant A a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov s nižším stupňom mentálneho postihnutia

Všeobecné zásady pri hodnotení:

- dôraz klásť na motivačnú zložku hodnotenia, hodnotiť to, čo žiak zvládol,
- vychádzať z toho, v čom je úspešný a oceniť prejavujúcu snahu,
- preferovať ústne overovanie vedomostí,

- pozitívne oceňovať aj malé úspechy a pokroky, vyhnúť sa však nadmerne tolerantnému prístupu,
- dbať, aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie integrovaného žiaka.

Uebné osnovy

Názov predmetu:	OBČIANSKA VÝCHOVA
Ro ník:	deviaty
asová dotácia:	1 h týždenne/33 h ro ne
Vyu ovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu

Ob ianska výchova cieavedome ovplyv uje poznanie a konanie žiakov v duchu humanity, morálky a demokracie. Vedie žiakov k tomu, aby svojimi postojmi a inmi prejavovali ob iansku aktivitu, vlastenectvo, pozitívny vz ah k práci a jej výsledkom. Vplýva na žiakov v tom smere, aby si uvedomovali zodpovednos k sebe, svojim blízkym, národu a celej spo lo nosti, aby si uvedomovali svoju národnú a štátnu identitu.

Obsah predmetu je založený na uplat ovaní väzieb výchovy a vzdelávania, na spájaní teoretických poznatkov s osobnou praxou, so životnými zážitkami a skúsenos ami žiakov. Zistené poznatky poskytujú žiakom vhodnú orientáciu pre budúci ob iansky život.

Ob ianska výchova prináša žiakom základné právne a ekonomické informácie, ktoré v inom predmete nedostanú. Pozornos venuje i rozvoju citovej a vô ovej sféry osobnosti žiaka. Integruje poznatky z iných predmetov. Najužšie medzipredmetové vz ahy ju viažu s dejepisom, geografiou, etickou výchovou, materinským jazykom a literatúrou a biológiou.

Ciele predmetu

- pozna štátne symboly SR
- oboznámi sa so spôsobom vo by prezidenta SR
- pozna podmienky aktívneho a pasívneho volebného práva
- pozna rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi vo bami
- uvedomi si svoje práva a povinnosti ako ob ana
- získa základné vedomosti o ekonomickom fungovaní spo lo nosti
- získa základné vedomosti o Zákonníku práce

Konkrétne ciele predmetu v 9. ro níku

- vymenova 4 štátne symboly SR a uvies 2 príklady, kde a kedy sa používajú,
- vedie , kto a ako sa môže sta prezidentom SR a uvies jeho 2 úlohy,
- vedie , kto tvorí vládu SR a vymenova 2 jej úlohy,
- vedie , kto tvorí NR SR a uvies 3 jej úlohy,
- vysvetli podstatu volieb, vedie rozlíši aktívne a pasívne volebné právo a uvies 4 druhy volieb v SR,
- vysvetli vz ah práv a povinností, uvies 4 príklady na základné udské práva,
- uvies po 3 príklady na politické a hospodárske práva,
- vysvetli podstatu demokracie, vymenova 3 znaky demokratickej formy vlády,
- vedie rozlíši demokraciu a diktatúru
- vysvetli základné pojmy: de ba práce, trh, dopyt, ponuka, cena,
- vysvetli pojmy: podnik, náklady, výnosy, vymenova 4 druhy podnikov,
- vysvetli pojmy: práca, mzda, minimálna mzda,
- vymenova 3 formy pe azí, uvies 2 funkcie pe azí v ekonomike,

- uvies 3 funkcie bánk, vymenova 5 bánk na Slovensku,
- vysvetli pojmy: príjmy, výdavky, rozpočet (prebytkový, vyrovnaný, deficitný),
- vysvetli pojmy: podnikanie, fyzická a právnická osoba, živnosť,
- vysvetli úlohu sociálnej politiky a uvies 3 inštitúcie, ktoré ju uskutočňujú,
- vedie, ako sa vybavuje občiansky preukaz a na čo slúži,
- vymenova aspoň 5 ďalších dokladov občana a k nim ich využitie,
- vedie, čo je invalidita a uvies 3 spôsoby pomoci invalidným občanom,
- vymenova 5 úloh, ktoré plnia úrady štátnej správy a samosprávy,
- vysvetli pojmy: zamestnanec, zamestnávateľ, pracovnoprávny vzťah, pracovná zmluva,
- uvies po 3 skutočnosti, ktoré vedú ku skvalitovaniu, resp. narúšaniu medziľudských vzťahov,
- uvies 2 pracovné problémy a navrhnu ich riešenie,
  - vysvetli pojmy: choroba, liečebný poriadok, pracovná neschopnosť, nemocenská dávka,
- uvies 5 príkladov, ako zmysluplne trávi svoj voľný čas,
- vysvetli pojmy: odbory, kolektívna zmluva,
- vysvetli, čo sú poisťovne a aké služby poskytujú.

Prierezové témy predmetu Občianska výchova sú zamerané na

- multikultúrnu výchovu
- osobný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- tvorbu projektov a prezentácie zručností

Metódy a formy

- tolerovať pracovné, psychomotorické tempo,
- tolerovať tempo písania, čítania
- spoločné precvičovanie vedomostí,
- predčlenený výklad,
- multisenzoriálny prístup – používa pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva o najviac zmyslov,
- dbá na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva,
- zaraďovať v prípade potreby krátky odpočinok, relaxáciu,
- samostatné precvičovanie a overovanie vedomostí,
- viesť k väčšej samostatnosti pri vypracovávaní úloh,
- zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok,
- pri samostatnej práci pracovať podľa jeho schopností a osobného tempa,
- voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede,
- tolerovať zníženú kvalitu grafického prejavu, hodnotiť s toleranciou, oceňovať snahu,
- využívať prácu vo dvojici s lepším žiakom, ktorý je schopný ju usmerniť,
- častejšie kontrolovať zošit,
- zadáva primerane skrátené domáce úlohy,
- spolupracovať s rodičmi pri domácej príprave,
- pozitívne motivovať.

Učebné zdroje

M. Rejková, Dízová, Kováková: Občianska výchova pre 9. ročník ŠZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o.

Obsah vzdelávania

Slovenská republika /9 h./

Štátne symboly

Prezident SR

Vláda SR

Národná rada SR

Voľba a volebné právo

Základné práva a povinnosti občanov

Slovenská republika – demokratický štát

Slovenské hospodárstvo /8 h./

Trhové hospodárstvo

Vlastníctvo v demokratickej spoločnosti

Poctivá práca občanov

Peniaze a ich vznik

Peňažné ústavy v trhovej ekonomike

Rodinný a štátny rozpočet

Podnikanie

Sociálna politika štátu

o by mal občan vedieť /16 h./

Doklady občana

Zmenená pracovná schopnosť

Úrady štátnej správy

Zákonník práce

Medziľudské vzťahy na pracovisku

Pracovné problémy a prekážky v práci

Choroba, liečebný poriadok, nemocenské dávky

Záujmové organizácie

Odborová organizácia

Poistenie a sporenie

Hodnotenie predmetu

Citlivo pristupovať k hodnoteniu. Nepochybne sa so spolužiakmi, posudzovať úroveň vedomostí s uplynulým obdobím. Pochvala, oceniť snahu, povzbudiť. V 9. ročníku bude žiak postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A a aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia

Všeobecné zásady pri hodnotení:

- dôraz klásť na motivačnú zložku hodnotenia, hodnotiť to, čo žiak zvládol,
- vychádzať z toho, v čom je úspešný a oceniť prejavenu snahu,
- preferovať ústne overovanie vedomostí,
- pozitívne oceňovať aj malé úspechy a pokroky, vyhnúť sa však nadmerne tolerantnému prístupu,

- dba , aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie integrovaného žiaka.

Uebné osnovy

Názov predmetu:	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
Ro ník:	deviaty
asová dotácia:	4 h týždenne/132 h ro ne
Vyu ovací jazyk:	slovenský

Charakteristika predmetu

Pracovné vyu ovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilita ným predmetom, ktorý od najnižšieho ro níka systematicky ovplyv uje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zru ností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne.

Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných inností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyu ovanie vytvára u žiakov kladný vz ah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spolo nosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyu ovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. U ia sa rozoznáva druhy materiálov, ich vlastnosti, poznáva konštrukciu a funkciu nástrojov, u ia sa hovorí o tom, o robia a s ím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vz ahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenos . Pracovné vyu ovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po innosti, zameranie práce na užito ný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vz ah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnos materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpe nosti pri práci. U ia sa pracova disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádza s materiálom a nástrojmi. Pri výbere úloh u ite prihliada aj na uebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnos koordinácie pracovného vyu ovania s inými vyu ovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spája konkrétnu innos s pou ením, prax s teóriou.

Pracovné za aženie musí by primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie by tak náro né, aby žiakov vy erpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostato ne aktivizovalo ich myslenie a v dostato nej miere ich nezamestnávalo. Ve mi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpe enie pracovného vyu ovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a uebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov. Pracovné prostredie musí vyhovova hygienickým podmienkam (istý vzduch, vhodné osvetlenie, istota pracoviska, at .). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oble enie na pracovné vyu ovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príru ná lekárni ka.

V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) ur í pre jednotlivé pracovné skupiny dostato ná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenos školy. Na pestovateľské práce možno využi aj kútik prírody v každej u ebni.

Na hodinách pracovného vyu ovania sa používajú rôzne uebné pomôcky. Zvy ajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre ur itý druh práce; alej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely,

diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy. Nevyhnutnou sú as o pracovního vyu ovania sú exkurzie, ktoré umož ůjú ůiakom ůž od najnižších ro níkov poznáva prácu dospelých na rozli ných pracoviskách a posil ova spojenie pracovního vyu ovania so ůivotom. Obsah pracovního vyu ovania je lenený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností ůiaka osvoji si obsah daného u iva, a zo schopnosti vedie ho aplikova v sú asnom i budúcom praktickom ůivote.

V zložke sebaobslužné innosti ůiaci nadobúdajú zru nosti v starostlivosti o hygienu tela a zov ajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania. Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovních návykov v domácnosti, zru ností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Sú as o tejto zložky je aj ůitie. ůiaci nadobúdajú zru nosti v základných technikách ůitia a ru ných prác. Sú as o zložky sú aj práce v kuchyni. ůiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiava poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ro níkoch nadobúdajú ůiaci zru nosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si ůiaci osvojujú schopnos rozlišova rozli né materiály, spoznávajú ich v praktickom ůivote, osvojujú si manuálne zru nosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke pestovateľské práce sa ůiaci u ia rozpoznáva rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zru nosti, osvojujú si starostlivos o izbové rastliny.

Ciele predmetu v 9. ro níku

- upevni a prehľbova získané zru nosti a vedomosti o základných druhoch dreva
- vedie pracova s profilovým materiálom
- zdokonalí sa v pracovních zru nostiach s plastmi
- nau í sa pracova s kuchárskou knihou a receptom
- vedie pripraví jedlá z ovocia a zeleniny
- nau í ůiakov racionálne používa mechaniza né prostriedky v domácnosti
- pozna zásady bezpečnej práce a ich bežnej údržby
- oboznámi sa so základmi starostlivosti o die a, chorých a starých udi

Prierezové témy predmetu Pracovní vyu ovanie sú zamerané na

- multikultúrnu výchovu
- mediálnu výchovu
- osobný a sociálny rozvoj
- environmentálnu výchovu
- tvorbu projektov a prezen né zru nosti

Metódy a formy

- zara ova v prípade potreby krátkej odpo inok, relaxáciu,
- vies k vä šej samostatnosti pri vypracovávaní úloh,
- zadanie rozdelí na kratšie úseky, kontrolova postup práce, nielen výsledok,
- pri samostatnej práci pracova pod a jeho schopností a osobného tempa,
- využíva prácu vo dvojici s lepším ůiakom, ktorý je schopný ju usmerni ,

- pozitívne motivova .

U ebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyu ovania a u enia žiakov sa využijú nasledovné u ebné zdroje:

- odborné publikácie k daným témam
- encyklopédie
- webové stránky
- materiálno-technické a didaktické prostriedky
- pomôcky k jednotlivým vyu ovacím jednotkám

Obsah vzdelávania

Sebaobslužné innosti

Osobná hygiena

Intímna hygiena

Hygiena domácnosti

Zariadenie bytu, výber bytových doplnkov, starostlivos a spôsoby ich ošetrovania. Ve ké upratovanie, tepovanie kobercov. istiace prostriedky. Bezpečné zaobchádzanie s modernými prístrojmi v domácnosti.

Ustlanie postele, prevliekanie poste nej bielizne. Údržba odevu a bielizne: spôsoby prania, istenie škv n. Žehlenie, regulácia tepla v žehli ke.

Práce v dielni

Práce s drevom

Zdokona ovanie sa v ru nom obrábaní dreva a povrchovej úprave. Spájanie dreva kolí kami. Práca pod a technického výkresu. Rezanie lupienkovou pílou. Príklady výrobkov: Stojan na asopisy, debni ky na kvety a iné.

Práce s kovom

Práca s profilovým materiálom – rezanie, sekacie, v tanie, pilovanie. Príklady výrobkov: kladivko, uholník a iné.

Práce s plastami

Zdokona ovanie pracovných inností s organickým sklom a novoduro. Príklady výrobkov: maliarska paleta, poli ka, puzdro a iné.

Údržbárske práca

Praktické innosti pod a potreby pri údržbe školského náradia a školského areálu.

Práce s rozli ným materiálom

Nápl ur í vyu ujúci

Práce v domácnosti

Príprava pokrmov

Príprava jedál pod a kuchárskej knihy, príprava receptov

Rôzne spôsoby spracovania zeleniny a ovocia a zachovania vitamínov

Konzervovanie ovocia a zeleniny, príprava kompótov a lekvárov

Príprava cukrárenských výrobkov

Praktické využitie moderného technického vybavenia kuchyne pri príprave pokrmov

Šitie

Odievanie a móda, voľba materiálu, strihu, kombinácia farieb, odievanie pri rôznych príležitostiach

Práca s textilom

Zdokonaľovanie sa v šití všetkých ručných stehov

Vyšívanie gombíkovej dierky

Zhotovenie pútka obnítovaním z látky

Práca so strihom. Strojové šitie: šitie do kruhu, štepovanie, zašívanie látky

Žehlenie zložitých tvarov

Príklady výrobkov: jednoduchá blúzka, kruhové prestieranie a iné.

Pletenie

Zdokonaľovanie techniky pletenia. Výrobok podľa vlastného výberu.

Hákovanie

Zdokonaľovanie techniky hákovania. Výrobok podľa vlastného výberu.

Starostlivosť o dieťa

Informácie o narodení dieťaťa

Deťská výbava

Príprava dojčenia a príprava mlieka a ďalších pokrmov pre dieťa

Hygiena matky

Starostlivosť o chorých a starých ľudí

Oboznámenie sa s hygienickou starostlivosťou o chorých a starých ľudí, s rôznymi spôsobmi merania telesnej teploty, s aplikovaním obkladov, s používaním liekov, so základnými lekárskymi vyšetreniami (röntgenové, sonografické, moču, krvi a iné)

Pestovateľské práce

Obsah učiva je prispôsobený úrovni žiakov, regionálnym a materiálным podmienkam školy.

Význam pestovania zeleniny pre zdravie človeka

Zužitkovanie odpadu kompostovaním

Biologická ochrana pestovaných plodín

Základy technického kreslenia

Učivo základov technického kreslenia aplikujeme v súlade s konkrétnym výrobkom, na ktorom žiaci pracujú.

Osová súmernosť – využívanie osovej súmernosti v praxi – znázorňovanie s využitím osovej súmernosti

Zhotovovanie technických náčrtov výrobkov

Rysovanie jednoduchých technických výkresov, praktické využitie

Hodnotenie predmetu

Pri hodnotení predmetu vychádzame z aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie žiakov s ohľadom na mentálne postihnutia. Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi

sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. V danom predmete sú žiaci priebežne klasifikovaní. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj iných. Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci navzájom hodnotení známami.

V predmetoch výchovno-estetického zamerania sa žiak vzdeláva podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy.